MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI

____________________ hokimligi maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi

_________________ maktabgacha va maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi

__-umumiy o'rta ta'lim maktabi

ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi

_________________________ning

20__-20__-o'quv yili 6-sinflar uchun adabiyot fanidan "Yosh adabiyotshunos"

TO'GARAK HUJJATLARI

To‘garak a‘zolari haqida ma’lumot

№	Familiya ismi va sharifi	Tug‘ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to‘liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							

16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O‘tkazilgan xona**______________________________**

“______________________” To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari *To‘garak rahbari________________________*

t/r	*Sinfi*	*O‘quvchining ismi va familiyasi*	*Sentabr*				*Oktabr*				*Noyabr*				*Dekabr*				*O‘tilgan mavzu*

“______________________” To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari ***To‘garak rahbari________________________***

t/r	Sinfi	O‘quvchining ismi va familiyasi	Yanvar				Fevral				Mart				Aprel				May				O‘tilgan mavzu

“TASDIQLAYMAN”

MMIBDO‘_______ ________________________

20__-20__-o‘quv yili uchun tuzilgan “Yosh adabiyotshunos” to‘garagining

ISH REJASI

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	G`afur G`ulom hayoti va ijodi			
2.	Turob To`la hayoti va ijodi			
3.	X.To`xtaboev hayoti va ijodi			
4.	Janni Rodari hayoti va ijodi			
5.	Muqimiy hayoti va ijodi			
6.	Hamid Olimjon hayoti va ijodi			
7.	Abdulla Qahhor hayoti va ijodi			
8.	Odil Yoqubov hayoti va ijodi			
9.	Erkin Vohidov hayoti va ijodi			
10.	O`tkir Hoshimov hayoti va ijodi			
11.	Said Ahmad hayoti va ijodi			
12.	Xalq qo`shiqlari.			
13.	Alisher Navoiy hayoti va ijodi			
14.	Nazariy ma`lumot: Hikmatli so`zlar haqida tushuncha			
15.	Muhammadsharif Gulxaniy hayoti va ijodi			
16.	Avaz O`tar hayoti va ijodi			
17.	Abay hayoti va ijodi			
18.	Zulfiya hayoti va ijodi.			
19.	Pirimqul Qodirov hayoti va ijodi			
20.	Tog`ay Murod hayoti va ijodi			
21.	Ibroyim Yusupov hayoti va ijodi			
22.	Hamza Hakimzoda Niyoziy			
23.	Saida Zunnunova			
24.	Shuhrat			
25.	Rasul Hamzatov			
26.	Asqad Muxtor hayoti va ijodi			
27.	Mirmuhsin			
28.	O‘lmas Umarbekov			
29.	Chingiz Aytmatov			
30.	Turdi Farog‘Iy			
31.	Jahon Otin Uvaysiy			
32.	Zavqiy hayoti va ijodi			
33.	Abdulla Qodiriy			
34.	Takrorlash			

SANA: “__” ____________ 20___-YIL. TO‘GARAK RAHBARI: ___________________ ___
ADABIYOT FANI

***1-mavzu*:** **G`afur G`ulom hayoti va ijodi**

Mashg‘ulotning maqsadi: Adabiyot fanining nazariy va amaliy asoslarini o‘rganish jarayonida o‘quvchilarda estetik did, estetik ong, adabiyotga muhabbat, badiiy tafakkur va tasavvurini kamolga yetkazish va barkamol avlod tarbiyasiga zamin yaratish. Adabiyot fani orqali o‘quvchilarga DTS asosida dars berish. Shu bilan bir qatorda milliy va mumtoz adabiyotimizga milliy iftihor, qadriyat sifatida e’tirof etish va uni hurmat qilishga o‘rgatish.O‘quvchilarni tafakkur va idrokini kengaytirish, ularni mustaqil fikrlashga o‘rgatish.

***I. TK-tayanch kompetensiya*:** TK1-kommunikativ kompetensiya, TK2-axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:
(mavjud axborot manbalaridan foydalana olish va ulardagi materiallarga ongli munosabat bildirish),TK5-milliy va umummadaniy kompetensiya:(*badiiy adabiyot va san’atda aks etgan vatanparvarlik, insonparvarlik g‘oyalarini, umuminsoniy va milliy qadriyatlar tasviridagi o‘ziga xosliklarni anglash, ulardan ta’sirlanish*)/

***II. FK-fanga oid kompetensiyalar*:** FK1- Adabiy-nutqiy kompetensiyalar *(tinglab tushunish, fikrni og‘zaki bayon qilish, o‘qish, fikrni yozma bayon qilish, nasriy va she’riy asarlarni ifodali o‘qiy oladi;),*

FK2- Badiiy asarni tahlil qilish kompetensiyasi *(xalq og‘zaki ijodi, mumtoz, zamonaviy va jahon adabiyotidan berilgan asarlarni farqlay oladi, o‘rganilgan asarlarda tasvirlangan voqea-hodisalar, qahramonlarning fazilat va nuqsonlarini o‘qituvchi yordamida izohlab bera oladi, asar qahramonlariga xos bo‘lgan fazilatlarni tushuntira oladi, asarda tasvirlangan voqea-hodisalar, qahramonlarning fazilat va nuqsonlariga munosabat bildira oladi.)*

Mashg‘ulotda foydalanilaniladigan metod: an`anaviy, savol – javob,
Mashg‘ulotda foydalaniladigan jihoz: texnik vositalar, slaydlar, tarqatmalar, testlar.

I. Mashg‘ulotning borishi:
a) salomlashish
b) navbatchilik hisoboti, sinf tozaligi va davomatni nazorat qilish
c) kirish suhbati, o‘quvchilarning og‘zaki nutqini o‘stirish

II. O‘tgan mavzuni so‘rash.
a) individual - tarqatma materiallar, kartochka.
b) Frontal (guruh bilan ishlash)

III. Yangi mavzu:

G‘afur G‘ulom

1903-1966

Taniqli o‘zbck adibi G‘afur G‘ulomning tariimayi holi, «Mening o‘g‘ri- gina bolam:» nomli hikoyasi bilan o‘tgan o‘quv yilida tanishgan edingiz. Yod-ngizda bo‘lsa. bo‘lg‘usi adib 1903-yjlda Toshkent shahrida tavallud topgan. Uning avni o‘ynab-kuladigan. baxtli va betashvish kunlarni ke- chirishi lozim bo‘Igan bolalik onlari B'rinchi jahon urashi davri (1914- 1918-yillar) ga to‘g‘n keldi. Ota-ona idan yosh yetim qolgan G‘afurjonning boshiga juda ko‘p ko‘rgiliklar tushadi. Garchi uaish bizning yurtimizdan juda iizoqda olis Yevropada kechayotgan bo‘lsa-da, uning sovuq nafasi butun o‘lkannzni qamrab olgan edi. Shahar va qishloqlar och-nahor odam-larga. tilanchi va dev onalarga to‘lib ketgandi. Urush tufayli runnush tobora og‘irlashar, qimmatchilik v a qahatchihk (oziq-ovqat va boshqa mahsulotlar- ning yetishmasligi) xalqning tinkasini quntar darajaga yetgandi Bunga qo‘- shimcha. yurtimizni bosib olgan chor Rusiyasi mustamlakachdari uru$h ortidagi og‘ir qora ishlann bajartinsh uchun bizning o‘lkamizdan ham erkak- lami -qo‘lidan ish keladigan kishilarni majburan mardikorlikka olib ketardi. Boquvchisidan ajragan xonadonlar. ayollar va bolalar nihoyaida ayanchli ahvolda qolgan. shu sharo-tda og‘irmehnat bilan yetishtiraladigan aksariyat noz-nc'matlarni chor hukumati tVfti bahonalar. aldovlar bilan yurtdan tashib ketardi. Ko‘chalarda daydib yurgan to‘p-to‘p tilanchilar va gadoylar safiga

urush bo‘layotgan joylardan jon saqlash uchun qochib kelgan yuz minglab och odamlar ham qo‘shilgandi Bo‘lg‘usi adib mana shu musibatga to‘la kunlarni o‘z boshidan o‘tka/ar ekan, bolalik tasavvurida bu ko‘rgii.klar uzoq muddatga muhrlanib qol- masligi, qalbini larzaga solmasligi mumkin emas edi, albatta Keyinchalik — 1936-yilda yozuvchi bu o‘tmish hodisalarini xayolida qayta jonlantiradi va o‘ziningmashhur«Shum bola» nomli qissasini yaratadi. Bu qissa uning umrining oxi iga qadar vanada sayqallanib, boyib boradi. o‘tgan asrning 60-}illarida hoziigi mukammal holiga kcliiriladi.

Quyida ana shu qissadan bir parchani e'tiboringizga havola qilar ekanmiz, avvalo bu parchani sinchiklab mutolaa qilishingizni, qolaversa, maktabingiz kutubxonasidan G‘afur G‘ulom k.tobini topib, asarni to‘liq holda c'q'b chiqishmgizni istar edik. Shuni bilingki. mazkur qissani bu- gungi kunda nafaqat o‘zbek kitobxonlan. balki dunyoning juda ko‘p joy- landagi lengdoshlanngiz ham miriqib o‘qimoqdalar. G‘afur G‘uloniiiing «Shum bola» qissasi dunyodagi ko‘plab xorijiy tillarga tarjima qilinib, qa>1a-qayta nashr etilayotgani bejiz emas, albatta.

Qissa to‘g‘risidagi suhbatni esa undan bir shingil bahramand bo‘l- ganingizdan keyin boshlaymiz.

IV.MUSTAHKAMLASH

1.G‘afur G‘ulom hayoti va ijodi to‘g‘risida nimalarni bilasiz?
2.«Shum bola» qissasida yozuvch'i ung bolalik hayoti to‘g‘ridan to‘g‘ri va toiiq aks etgan, deb bo‘Iadi ni?
3.Shum bolaning sarson-sargardon kezib yurishining asosiy sababi mmada edi?
4.Shum bola ba'zan yolg‘on gapiradi, yomon ko‘rgar. udamlandan o‘ch oladi, hatto ozgina o‘g‘rilikka ham qo‘l uradi. Un:ng bu harakatlarini qanday baholaysiz?

V. O`quvchilarni baholash:
Ishtirokiga qarab

VI. UYGA VAZIFA:
Mavzu bo‘yicha o‘qib-o‘rganib kelish

Maktab MMIBDO‘_______ ____________________Sana____ _______________20___yil

SANA: "__" ____________ 20___-YIL. TO'GARAK RAHBARI: ___________________
ADABIYOT FANI

2-Mavzu: **Turob To`la hayoti va ijodi**

Mashg'ulotning maqsadi: Adabiyot fanining nazariy va amaliy asoslarini o'rganish jarayonida o'quvchilarda estetik did, estetik ong, adabiyotga muhabbat, badiiy tafakkur va tasavvurini kamolga yetkazish va barkamol avlod tarbiyasiga zamin yaratish. Adabiyot fani orqali o'quvchilarga DTS asosida dars berish. Shu bilan bir qatorda milliy va mumtoz adabiyotimizga milliy iftihor, qadriyat sifatida e'tirof etish va uni hurmat qilishga o'rgatish.O'quvchilarni tafakkur va idrokini kengaytirish, ularni mustaqil fikrlashga o'rgatish.

I. TK-tayanch kompetensiya: TK1-kommunikativ kompetensiya, TK2-axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:
(mavjud axborot manbalaridan foydalana olish va ulardagi materiallarga ongli munosabat bildirish),TK5-milliy va umummadaniy kompetensiya:(*badiiy adabiyot va san'atda aks etgan vatanparvarlik, insonparvarlik g'oyalarini, umuminsoniy va milliy qadriyatlar tasviridagi o'ziga xosliklarni anglash, ulardan ta'sirlanish*)/

II. FK-fanga oid kompetensiyalar: FK1- Adabiy-nutqiy kompetensiyalar *(tinglab tushunish, fikrni og'zaki bayon qilish, o'qish, fikrni yozma bayon qilish, nasriy va she'riy asarlarni ifodali o'qiy oladi;),*
FK2- Badiiy asarni tahlil qilish kompetensiyasi *(xalq og'zaki ijodi, mumtoz, zamonaviy va jahon adabiyotidan berilgan asarlarni farqlay oladi, o'rganilgan asarlarda tasvirlangan voqea-hodisalar, qahramonlarning fazilat va nuqsonlarini o'qituvchi yordamida izohlab bera oladi, asar qahramonlariga xos bo'lgan fazilatlarni tushuntira oladi, asarda tasvirlangan voqea-hodisalar, qahramonlarning fazilat va nuqsonlariga munosabat bildira oladi.)*

Mashg'ulotda foydalanilaniladigan metod: an`anaviy, savol – javob,
Mashg'ulotda foydalaniladigan jihoz: texnik vositalar, slaydlar, tarqatmalar, testlar.

I. Mashg'ulotning borishi:
a) salomlashish
b) navbatchilik hisoboti, sinf tozaligi va davomatni nazorat qilish
c) kirish suhbati, o'quvchilarning og'zaki nutqini o'stirish
II. O'tgan mavzuni so'rash.
c) individual - tarqatma materiallar, kartochka.
d) Frontal (guruh bilan ishlash)
III. Yangi mavzu:

Turob To'la

1918-1990

O'zbck istonda xizmat ko'rsatgan san'at arbobi. O'zbekiston alq shoiri Turob To'la 1918-yilning 24-dekabrida hozirgi Janubiy Qozog'iston vdoyatining Turbat qishlog'ida tug'ilgan. Ota-onasidan erta ayrilgan Turobjon bolalar uyida taMim-tarbiya olad., 1934-1938-yillardaloshkent teatr bilim yurtida. 1938-1941-yillar oralig'ida Toshkent pedagogika instituti til va adabiyot iakultelining kcchki bo'limida o'qiydi. kunduzi esa ishlab ijodiy va hayotiy tajribalarmi boyitadi. O'qishni bitirgach, respublikamizning madaniy-ma'rifiy tashkilotlarida turli vazifalarda sidqidildan mchnat qiladi. Jumladan. yoshlar gazctasida adabiy xodim. O zbekiston Dav lat radioeshittinsh qo'mitas'da muharnr va suxandon. O'zbekiston Davlat nashriyoti <0"zdavnashr)da muharnr. <s0'zbekfilm» kmostudiyasida ssenariy bo'limi mudin. respublika Kinochilar uyush- masida kotib. Madaniyat vazirligi san'at ishlaii boshqannasi boshlig'i. Hamza nomidagi teatr direkton. O'zbekiston Yozuvchdar uyushmasi huzundagi Adabiyotni targ'ib etish markazi rahbari singari vazifalarni bajaradi.

Turob To'la ijodiy faoliyatini 15-16 yoshidan boshlagan. Uning dast- labki to'plami 1939-yilda «She'rlaH> nomi bilan chop etilgan. Ikkinohi jahon urushi yillarida shciming «Shodligim» (1941-yil). «Tabassum» (1944-yil) nomli to'plamlari e'lon qilindi. Ulardan joy olgan

aksariyat asarlarda barcha xalqlar qatori o‘zbek xalqining ham ko‘nglida to‘lib-toshgan fashizmga nafrat. tinch va osoyishta hayotni qo‘msash. urushga ketgan farzandlarini sog‘inish hislan badiiy ifoda etdgan edi.

Ufushdar. keyin faol ijodiy mchnatga sho‘ng‘fgan Turob To‘laning binn-ketin «Baxt tongotari» (1948-yil), «Muborakbod» (1949-yil). «Bolalar dostoni» (1950-yil), «Qanotlan, qo"shiqlarim» (1955-yil), «Tanlangan asarlar» (1958-yil), <'Oromi|on» (1961->il), «Gulyor» (1968- yil). «Oftob nayzada» (1974-yil) singari she'r va dostonlar to‘plamlari. zamondosh o‘zbek adabiyoti va san'ati namoyandalariga bag‘ishlangan «Nafosat» (1967-yil), «Kamalak» (1972-yil) nomli adabiy portret va xotiralar kitob. o‘quvchilar qo‘liga yetib bordi. Jumladan. shoiming <'Qa- notlan, qo‘shiqlanm» to‘plamidan o‘rin olgan aksariyat she'rlari (<*Hayo bilan», «S'imbula». <<Ko‘chalar», «Do‘ppi tikdim», «Sartarosh qo‘shig‘i» va boshqalar) respublikannzning ko‘plab iste'dodli san'atkorlan tomo- nidan qo‘shiq qilib kuylamb. xalq:miz qalbidan ohuqur o‘rin egalladi. Turob To‘la shu tanqa zamonaviy o‘zbek qo‘shiqehilik san'ati nvojiga salmoqh hissa qo‘shgan ijodkor sifatida tar.ildi.

Turob To‘la. bundan tashqan. bir qaneha kinossenariylaryaralilishida, ular asosida milliy kinomizning nodir namunas' bo‘lib qolgan filmlar suratga olinishida ham faol ishiirok etdi. Ular orasida «Maftuninginan», «Shashmaqom/>, «Furqat» singari mashhur filmlar bor.

Ijodkor dramaturgiya sohasi rivojiga ham salmoqh hissa qo‘shdi. Uning qalamiga mansub <'Qizbuloq», «Nodirabegim», «Momo ver» pyesalari, «Zulmatdan ziyo», sMalikayi ayyor» opera librettolan hamda «Samar- qand afsonasi» baleti librettolari respublikam-z teatrlan repertuaridan munosib o‘rin egalladi.

Turob To‘la Shekspirning <vQiyiq qizning quyulishi» komediya.T>ini. Pushkin, Lermontov, Nekrasov, Shevchenko, To‘qay asarlarini ona tilimizga mahorat bilan o‘girgan.

Taniqli shoir, nosir, tarpmon va dramaturg Turob To‘la 1990-yil 20- aprelda olamdan o‘tgan.

Serqi.ra ijodiy faoliyat sohibi Turob To‘la bolalar adabiyoti rivojiga ham befarq qaramagan. U vosh o‘quvchi do‘stlanga aiovib toniq sifatida 1981-yjlda «Yett' zog‘ora qi»sasi» nomli o‘ziga xos nasriy a»arini e'lon qiladi. Bu kitobni shuning uchun ham o‘ziga xos deyapmizki. unda bir necha nasriyjanrlarda yaratilgan katta-kichik hikoyalar yagona sujet lpiga mohiriik bilan tizdgan. Ular orasida shoirning *o z* bolaligi bdan bog‘liq hayotiy hikoyalar. keksalardan eshitgani rivoyat, afsona. ertak va cho‘pchaklar. **O‘ZT** to‘qigar. ibrath voqealar bayoni bor

Asardagi badiiy lavhalanu bir-binga mazmunan v'a ruhan bog‘lab turuvchi qahramonlar sifatida ko‘z o‘ngimizda «o‘ziga to‘q. tmch oilada katta boigan yolg‘iz o‘g‘il» - Toshtem.r hamda unga «nihoyatda qiziq. ajoyib hikoyalarnu bosh:dan kechirganlarini» aytib berib charcha- maydigan buvasi — 3axshilla maxsum gavdalanadi

Toshtennming buvas[1] hikoya qilib bcrgan. quyida bir parchasiniuna keltiradigammiz voqearn o‘qigach ishonamizki. Sizning ko‘pchihgmgiz «Yctti zog‘ora qissasi>> kitobini kutubxonalaidan izlab qolasiz...

IV.MUSTAHKAMLASH

1.Turob To‘laning hayotiy va ijodiy faoliyati to‘g‘iisida gapirib bering.
2.Ota-onangizdan shoir she'rlan bilan aytiladigan qo‘shiqlar haqida so‘rang va bilib olganlaringizni sinfdoshlaringizga gapirib bering.
3.«Do‘nan» asarida Sizga eng kuchli ta'sir qilgan epizod qaysi bo‘ldi? Buni izohlab berishga harakat qiling-chi.
4.Odam va otning bir-biriga bu qadar mehi qo‘yishining bosh sababi nimada deb bildnigiz?

V. O`quvchilarni baholash:

Ishtirokiga qarab

VI. UYGA VAZIFA:

Mavzu bo‘uicha o‘qib-o‘rganib kelish

Maktab MMIBDO‘_______ ____________________Sana____ _______________20___yil

SANA: "__" ____________ 20___-YIL. TO'GARAK RAHBARI: ___________________ ___
ADABIYOT FANI

<u>*3-Mavzu*</u>: **X.To`xtaboev hayoti va ijodi**

<u>***Mashg'ulotning maqsadi:***</u> Adabiyot fanining nazariy va amaliy asoslarini o'rganish jarayonida o'quvchilarda estetik did, estetik ong, adabiyotga muhabbat, badiiy tafakkur va tasavvurini kamolga yetkazish va barkamol avlod tarbiyasiga zamin yaratish. Adabiyot fani orqali o'quvchilarga DTS asosida dars berish. Shu bilan bir qatorda milliy va mumtoz adabiyotimizga milliy iftihor, qadriyat sifatida e'tirof etish va uni hurmat qilishga o'rgatish.O'quvchilarni tafakkur va idrokini kengaytirish, ularni mustaqil fikrlashga o'rgatish.

<u>***I. TK-tayanch kompetensiya***</u>: TK1-kommunikativ kompetensiya, TK2-axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:
(mavjud axborot manbalaridan foydalana olish va ulardagi materiallarga ongli munosabat bildirish),TK5-milliy va umummadaniy kompetensiya:(*badiiy adabiyot va san'atda aks etgan vatanparvarlik, insonparvarlik g'oyalarini, umuminsoniy va milliy qadriyatlar tasviridagi o'ziga xosliklarni anglash, ulardan ta'sirlanish*)/

<u>***II. FK-fanga oid kompetensiyalar:***</u> FK1- Adabiy-nutqiy kompetensiyalar *(tinglab tushunish, fikrni og'zaki bayon qilish, o'qish, fikrni yozma bayon qilish, nasriy va she'riy asarlarni ifodali o'qiy oladi;),*
FK2- Badiiy asarni tahlil qilish kompetensiyasi *(xalq og'zaki ijodi, mumtoz, zamonaviy va jahon adabiyotidan berilgan asarlarni farqlay oladi, o'rganilgan asarlarda tasvirlangan voqea-hodisalar, qahramonlarning fazilat va nuqsonlarini o'qituvchi yordamida izohlab bera oladi, asar qahramonlariga xos bo'lgan fazilatlarni tushuntira oladi, asarda tasvirlangan voqea-hodisalar, qahramonlarning fazilat va nuqsonlariga munosabat bildira oladi.)*

<u>***Mashg'ulotda foydalanilaniladigan metod***</u>: an`anaviy, savol – javob,
<u>***Mashg'ulotda foydalaniladigan jihoz***</u>: texnik vositalar, slaydlar, tarqatmalar, testlar.

I. Mashg'ulotning borishi:
a) salomlashish
b) navbatchilik hisoboti, sinf tozaligi va davomatni nazorat qilish
c) kirish suhbati, o'quvchilarning og'zaki nutqini o'stirish
II. O'tgan mavzuni so'rash.
e) individual - tarqatma materiallar, kartochka.
f) Frontal (guruh bilan ishlash)
III. Yangi mavzu:

Xudoyberdi To'xtaboyev
1933-yilda tug`ilgan

Xudoyberdi To'xtaboyev bugungi o'zbek adabiyotining yetakchi va- killaridan birid.i. U 1932-yil 17-dekabrda Farg'ona viloyatimng Katta ta- gob qishlog'ida tug'ilgan. Otadan juda erta yetim qolgan Xudoyberdi bobosi Erkaboy va buvisi Robiyabibilarning tarbiyasida o'sadi. 1949-yili Qo'qon pedagogika bilim yurtmi. 1955-yili Toshkcnt davlat universiteti (hozir- gi Milliy universitet)m bitirgan. So'ng bir necha vil Farg'ona viloyatining Bag'dod, O'zbekiston tumanlaridagi maktablarda o'qituvchi. ilmiy bo'lim mudiri, maktab direktori lavozimlarida ishlagan. Bo'lg'usi adib 1958-yili Toshkenlga keladi. 12 yil davomida turl. gazetalarda ishlaydi. hoziijavob qalami o'tkir jurnalist sifatida clga taniladi Jamiyatdagi illatlarni fosh etuvchf 300 dan ortiq felyeton yozadi. 70-yillar boshida o'z nodiy fao- liyatin. bolalar hayotini keng tasvirlagan asarlar yaranshga yo'naltiradi. Yozuvchi o'zining tarjimayi holida bu qarorini shunday izohiaydi: <xRuhi dunyosi pok bo'Igan, tarbiyaga quloq soladigan, savob va gunohni bilishga intiladigan, ruhi go'zallikka talpinavotgan bolalar dunyosida ishlasain qanday bo'lar ekan. deb o'ylay boshladim va qaror ham qabul qildim. bolalar, o'smirlar dunyosiga paqqos o'tib ketd'in».

Darhaqiqat. adib, mana, necha yillardirki. yozuvchilik iste'dodini bolalar va o‘smirlarning ma'naviy tarbiyasiga bag‘ishlab kelyapti. U ana shu maqsadda yoshlar nashnvoti. «Gulxan», «Yosh kuch» jurnallarida faoliyat ko‘rsatib, o‘zi e'tirof etganidek, «...Bola va o‘smir mhidagi go‘zallikni himoyalashga e'tibon> berib kelyapti. Yozuvchi tinimsizmehnati, lzlanishlan, bolalarga cheks.z mehr-muhabbat. tufayli. o‘zbek bolalar adabiyotining zabardast namoy anda»iga aylandi. Adib qalamiga mansub «Omonboy va Davronboy sarguzashti» qissasi (1974-yil), «Sariq devni minib» (1968-y il), «Sariq devning o‘limi» (1973-yil), «Besh bolalik yigitcha» (1976-yil), «Qasoskorning oKin boshi,>(1981-yil), «Yillarvayo‘llan> (1983-yil), «Shi- rin qovunlar mamlakati» (1986-yil), «Mungli ko‘zlar» (1988-yil), «Jannati odamlar» (1996-yil) kabi romanlan ana shu xayrli faoliyat inevalaridir.

Xudoyberdi To‘xtaboyev yuitimrzda tashkil etilgan «01un meros» xalqaro xayriya jamg‘armasi raisi sifatida ham uzoq yillar samarali faoliyat ko rsatgan (1980-1998-villar)

Adibning <sSakiq devni minib» va uning mantiqiy davomi bo‘Igan sSariq devning o‘limi» romanlan nafaqat o‘zbek adabiyoti, balki jahon adabiyoti ko‘lamida ham bolalar uchun yarati lgan sarguzasht asarlarning eng yaxshi namunasiga aylandi. Bu romanlarda 6-sinf o‘quvchisi Hoshimjonning ajovib sarguzashtlari. uning sehrh qalpoqcha yordamida enshgan qahramonliklan qiziqarl tarzda hikoya qilinadi. Hoshimjon tashlandiq bu uydan oq jundan yasalgan sehrh qalpoqehani topib oladi, Uning sehr-m avval uyidagilar 1 ilan sinab ko‘radi. Qalpoqchaning sehrli kuchiga to la amin bo‘lgach. uni dastlab qishlog‘idagi folbin xolaning yolg‘onchikgir.i tosh qilishga qaratadi Oyisiga qo‘shilib finbgarlik qilayotgan sinfdoshi Mirobiddinxo‘jani tavbasiga tayantiradi. folbin xola xaltachalaridagi donlann almashnnb qo‘yib, mijozlarm undan bezdiradi. Sehrli qalpoqcha ishlaridan ruhlangan Hoshimjon uni o‘zi o‘qiydigan maktabida ham sinay boshlaydi. Qalpoqehani kivib olib, o‘qituvchilar konspektlaridan yozina ishlarni ko‘chiradf, natijada baholan, o‘zlashtirishi yaxsh-lana boshlayd[1] biroq shoshqaloqhgi tufayli o‘zi ham pandyeydi O‘uituvchilar uni koyib. tartibga chaqn ad'lar. Buimsiz, yaxshi baholarga o‘qj nav tur b biror-bir kasb egasi bo‘lish mumk-n emas, deb uqtiradnar. Lekin sehrli qalpoqchaning kuchiga oitiqcha ishongan Hosh.mjon ustozlarining «ilmsiz bo‘lsang, zootexnik tugul, molboqar ham bo[L]la olmaysan» degan gapiga o‘jarlik bilan, «bo‘laman. bo‘laman, bo‘laman/>. deydi-da., csh'kni tarsillatib yopib maktabdan ketadi. Maktabini, jonajon qishlog‘ini tark etadi. Dastlab ishlan y urishgandek bo‘ladi -u sehrli qalpoqcha yordamida ishyoqmas, dangasalar, lo‘ttiboz kimsalarning rosa dodin berad[1]. Ularni qilmishiga yarashajazolaydi. U jinday quv, ayyor, bir qadar lofclv bo"lsa-da, aslida sofdil, ko‘ngh beg‘araz bola. U doimo yaxshi- likka. ezgulikka iniiladi. Tezroq katta bo‘lgisi keladi. sehrli qalpoqcha yoida- rr ida turli kasblarni egallashga harakat qiladi. Ularni bir qadar egallayd. ham, biroq bilimsizligi, tajribasizligi tufayli pand yeydi. Biror-bir maqsadga erishish uchun sehrli qalpoqchadan tashqari, bilim ham kerakligini unutib qo‘yadi. Shuning uchun ham qaysi kasbga qo‘l urmasin ishi chappasiga ketadi.

Agar siz «Sariq devni minib», «Sariq devning o‘limi» romanlarini to‘liq o‘qib chiqsang iz sehrli qalpoqcha tufayli turli mutaxassisliklan 1 egallagan Hoshimjon har safar chuv **tushishi** sabablarini bilib olasiz.

Xudoyberdi To‘xtaboyevning «Sariq devni min b» asari ko‘pgina jahon xalqlari tillanga - jarm 24 tilga taijima qil.ngan, italiyalik buvuk bolalar yozuvchiii Jan.! Rodarining tahsiniga sazovor bo‘Igan.
Bolalaming sevimli yozuvchisi X To‘xtaboyev 1982-yilda <s0 zbe- kistonda xizmat ko‘rsatgan madaniyat xodimi», 1991-yilda esa «0'z- bekiston xalq yozuvchisi» kabi yuksak unvonlar bilan taqdirlangan

IV.MUSTAHKAMLASH

1.Adibning hayoti va ijodi haqida gapitib beiing.
2.X. To‘xtaboyevnmg qaysi asarlariir bilasiz?
3.Sanq devni minib» romanini to‘liq o‘qib chiqing

V. O`quvchilarni baholash:

Ishtirokiga qarab

VI. UYGA VAZIFA:

Mavzu bo‘yicha o‘qib-o‘rganib kelish

Maktab MMIBDO‘_______ ____________________Sana____ _______________20___yil

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Hujjat Word variantda beriladi.

Zokirjon Admin bilan

90-530-00-68 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog‘lanishingiz yoki nza4567 izlab telegramdan yozishingiz so‘raladi.

Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi

Adabiyot fanidan 7-sinf o‘quvchilarga 34 soatli to‘garakni to‘liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Narxi: 20 ming so‘m

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To‘lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

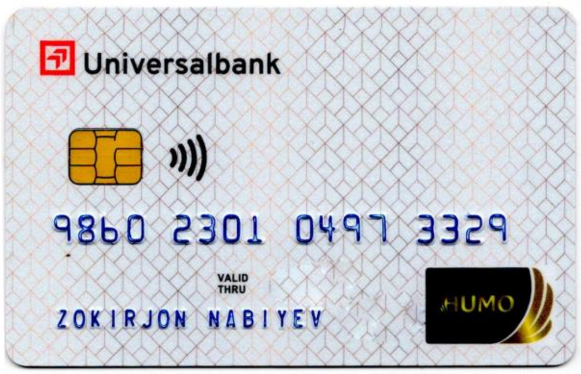

DIQQAT!!!

Sizga bu OMONAT qilib beriladi.
To‘liq holda olganingizdan so‘ng:
Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga joylamang.
Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT QILMANG.